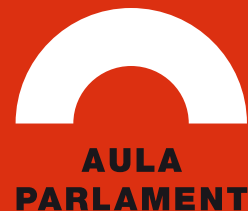

TALLER «PARLAMENT I CIUTADANIA.
L'EXPERIÈNCIA DE SER DIPUTATS»
Aules de l'Afopa – 1a sessió

Aules de l'Afopa – 1a sessió

Història de la institució
parlamentària

L'edifici històric

Visita al Palau

Antecedents de la institució parlamentària

- Els antecedents de la institució parlamentària a Catalunya cal buscar-los en l'edat mitjana, concretament en unes reunions anomenades «assemblees de pau i treva» i en la Cort Comtal del segle XI.
- En origen, la pau de Déu era el dret de refugi de les persones i els béns dins el territori protegit de trenta passes al voltant de l'església, que s'anomenava «sagrera».
- La treva era la suspensió de les guerres i dels conflictes violents en uns períodes determinats.

Miniatura que representa el rei Alfons I (1154-1196) presidint una assemblea de pau i treva (còdex dels *Usatges*)

Història de la institució parlamentària (segles XI–XIV)

1027

Les assemblees de pau i treva i la Cort Comtal

La primera assemblea va tenir lloc a Toluges, comtat del Rosselló, el 1027

Miniatura que representa el rei Alfons I (1154-1196)
Assemblea de pau i treva

1213

Jaume I el Conqueridor

Corts Generals de Catalunya (1213-1276)

Miniatura que representa el rei Jaume I acompanyat dels braços eclesiàstic i nobiliari

1283

Pere II el Gran

Corts de Barcelona (1283)
Amb la constitució *Volem, estatuim*, es va establir el sistema de sobirania pactada

Retrat de Pere el Gran basat en un original de Filippo Ariosto (1586)

1336

Pere III el Cerimoniós

Es crea la institució de la Diputació del General, o Generalitat (1359-1714), que esdevindrà el futur Govern de Catalunya

Retrat atribuït a Pere el Cerimoniós obra de Jaume Mateu (1382-1452)

Les corts catalanes

Les corts es componien de tres braços: **el militar**, que reunia els representants de la noblesa; **l'eclesiàstic**, amb els representants de la jerarquia religiosa, i **el reial**, amb els representants de les ciutats i viles del domini del monarca.

Els reis convocaven les corts segons les necessitats del moment i dels problemes polítics i econòmics plantejats. En el mapa s'indiquen les poblacions on es reunien les corts, en algunes d'aquestes poblacions més d'una vegada

Església de Sant Miquel, a la vila de Montblanc, una de les seus de les corts catalanes durant els segles XIV i XV

Les corts catalanes (segles XVI i XVII)

- Durant els segles XVI i XVII la institució parlamentària catalana experimentà una decadència progressiva.
- El nombre de convocatòries de les corts anà minvant a poc a poc: Carles I (1517-1556) les reuní set vegades; el seu fill, Felip II (1556-1598), només dues, i l'últim dels Àustries, Carles II (1665-1700), no les va reunir mai.
- Pel que fa al funcionament intern de les corts, era similar al de l'edat mitjana, però en aquests segles augmentaren notablement els membres del sector nobiliari.
- El clima d'enfrontament polític creixent entre Catalunya i la monarquia hispànica es veié reflectit en la minva progressiva del nombre de convocatòries, i també en l'augment dels enfrontaments en les convocatòries mateixes, fins i tot en els temes de protocol.

Portada del volum de la tercera compilació. Felip V, seguint els consells del seu avi, Lluís XIV, i davant el perill d'una guerra imminent, s'afanyà a jurar les constitucions d'Aragó i de Catalunya. Ho feu a les Corts de 1701-1702.

Història de la institució parlamentària.

Pèrdua de l'autogovern (segle XVIII)

1700

Mort de Carles II sense descendència

Felip d'Anjou, net del monarca francès Lluís XIV, és nomenat rei de la monarquia hispànica amb el nom de Felip V.

Pintura de François Gérard sobre la proclamació de Felipe V al Palau de Versalles (França) el 16 de novembre de 1700.

1702
1714

Guerra de Successió

11 de setembre de 1714.
Barcelona capitula davant les tropes borbòniques després de catorze mesos de setge.

L'atac final a Barcelona. *Onze de setembre*, oli d'Antoni Estruch (1872-1857) pintat el 1909.

1716

Decret de Nova Planta

16 de gener de 1716.
Abolició del dret i de les institucions de Catalunya.

Portada de la *Nueva Planta de la Real Audiencia del Principado de Cataluña*, del 16 de gener de 1716.

Mancomunitat de Catalunya (1914-1925)

- La Mancomunitat de Catalunya es va constituir el 6 d'abril de 1914. La presidia Enric Prat de la Riba i tenia vuit consellers (de Cultura i Instrucció, de Camins i Ports, d'Obres Hidràuliques i Ferrocarrils, de Telèfons, d'Agricultura i Serveis Forestals, de Beneficència i Sanitat, de Política Social i d'Hisenda).
- El 1917, després de la mort de Prat de la Riba, l'Assemblea en va elegir president Josep Puig i Cadafalch, que va exercir el càrrec fins al 1923, any que es va implantar la dictadura de Primo de Rivera.
- El 1925 es va dissoldre definitivament.

Enric Prat de la Riba en ser proclamat president de la Mancomunitat de Catalunya en una assemblea constituent al Saló de Sant Jordi del Palau de la Generalitat, seu de la Diputació de Barcelona

Història de la institució parlamentària

1932

Parlament de la Generalitat restaurada

85 diputats

Sessió inaugural del Parlament de Catalunya, 6 de desembre de 1932.

**1934
1936**

Bienni negre

Saló de Sessions clausurat

Lluís Companys i els membres del seu Govern foren detinguts i empresonats.

**1939
1975**

Dictadura

Saló de Sessions clausurat

Esvàstiques a la façana principal del Palau d'Art Modern de la Ciutadella, actual seu del Parlament de Catalunya, amb motiu de l'exposició d'arquitectura moderna alemanya, el 20 d'octubre de 1942.

Història de la institució parlamentària (1978)

Reunió de l'Assemblea de Parlamentaris al Saló de Sessions, el 29 de desembre de 1978, en la que s'aprova el projecte d'Estatut. La Mesa és presidida pel president de la Generalitat provisional, Josep Tarradellas.

Història de la institució parlamentària

1980
2019

Parlament de la Generalitat restablerta

135 diputats

Sessió inaugural del
Parlament restablert, 10
d'abril de 1980

Lluís
Companys
i Jover
(1932-1933)

Joan
Casanovas
i Maristany
(1933-1938)

Josep
Irla i Bosch
(1938-1940)

Antoni
Rovira i Virgili
(1940-1949)

Manuel
Serra i Moret
(1949-1954)

Francesc
Ferreras
i Duran
(1954-1980)

Heribert
Barrera i Costa
(1980-1984)

Miquel
Coll i Alentorn
(1984-1988)

Joaquim
Xicoy i
Bassegoda
(1988-1995)

Joan
Reventós i Carner
(1995-1999)

Joan
Rigol i Roig
(1999-2003)

Ernest
Benach i
Pascual
(2003-2010)

Núria
de Gispert i
Català
(2010-2015)

Carme
Forcadell i Lluís
(2015-2018)

Roger
Torrent i Ramió
(2018-...)

L'edifici històric del Palau del Parlament

- El Parlament de Catalunya té la seu oficial al Palau del Parlament, que és al parc de la Ciutadella de Barcelona.
- L'edifici del Palau del Parlament va ser en un principi l'arsenal de la ciutadella que el rei Felip V va fer construir a Barcelona després de la derrota dels catalans en la Guerra de Successió.
- Les obres van durar del 1716 al 1748 i les va dirigir Jorge Próspero de Verboom, un enginyer militar flamenc al servei del rei.
- En principi la ciutadella havia de servir per defensar la ciutat, però en realitat va esdevenir un lloc de control i submissió de la població. Des de la ciutadella es va bombardejar diverses vegades la ciutat i s'hi van torturar i matar presoners polítics.

Execucions de ciutadans barcelonins dutes a termes a la ciutadella el juny del 1809 en el marc de la repressió exercida per les tropes franceses a Catalunya.

Situació de la ciutadella el 1718

Barri enderrocat

Per construir la ciutadella es van haver d'enderrocar moltes cases, carrers, esglésies, mercats i edificis.

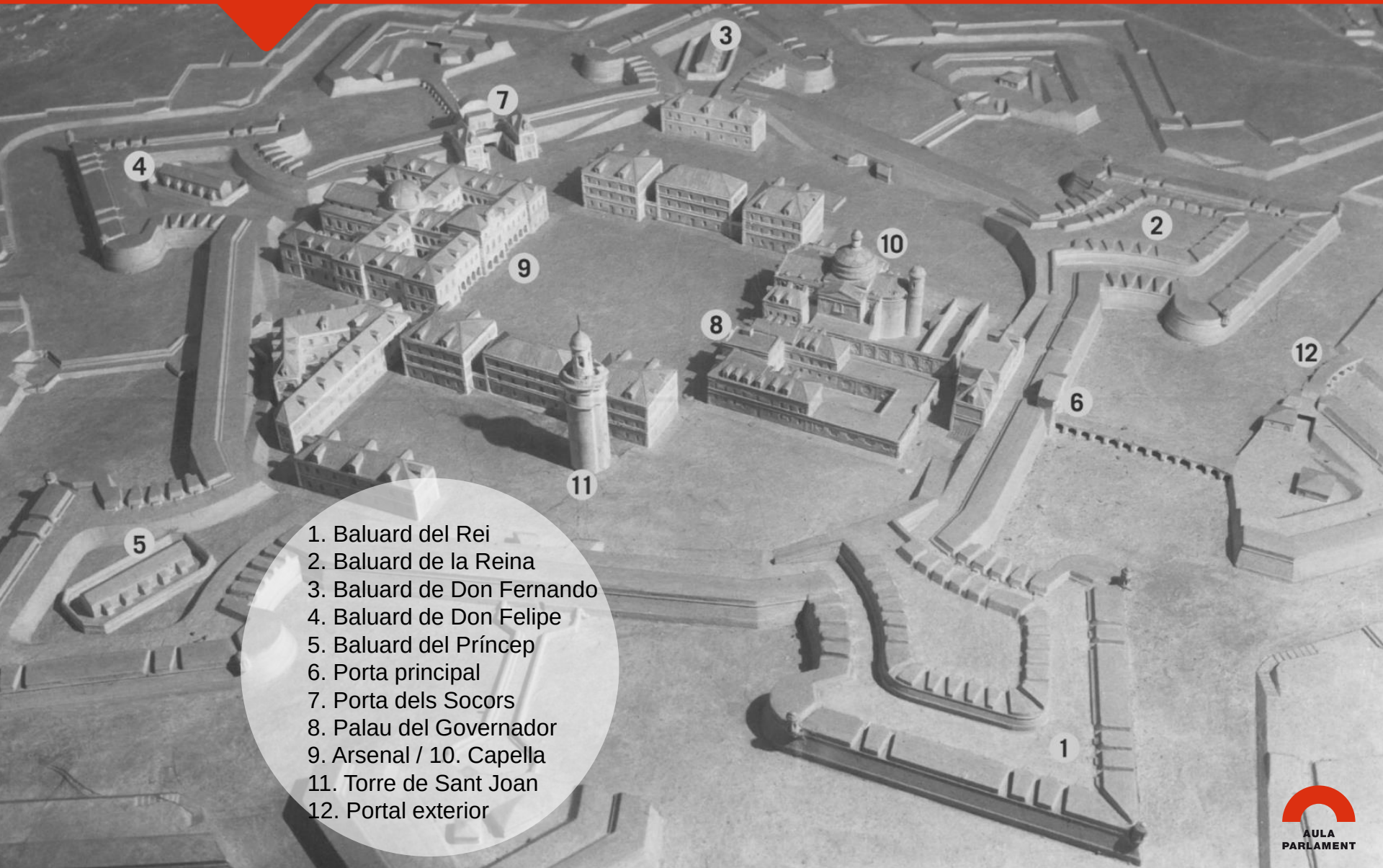
Arsenal

Èxode

El 1715 un decret reial adjudicava 321 solars de la platja als habitants de les cases que havien estat enderrocades per construir la ciutadella.

La Barceloneta

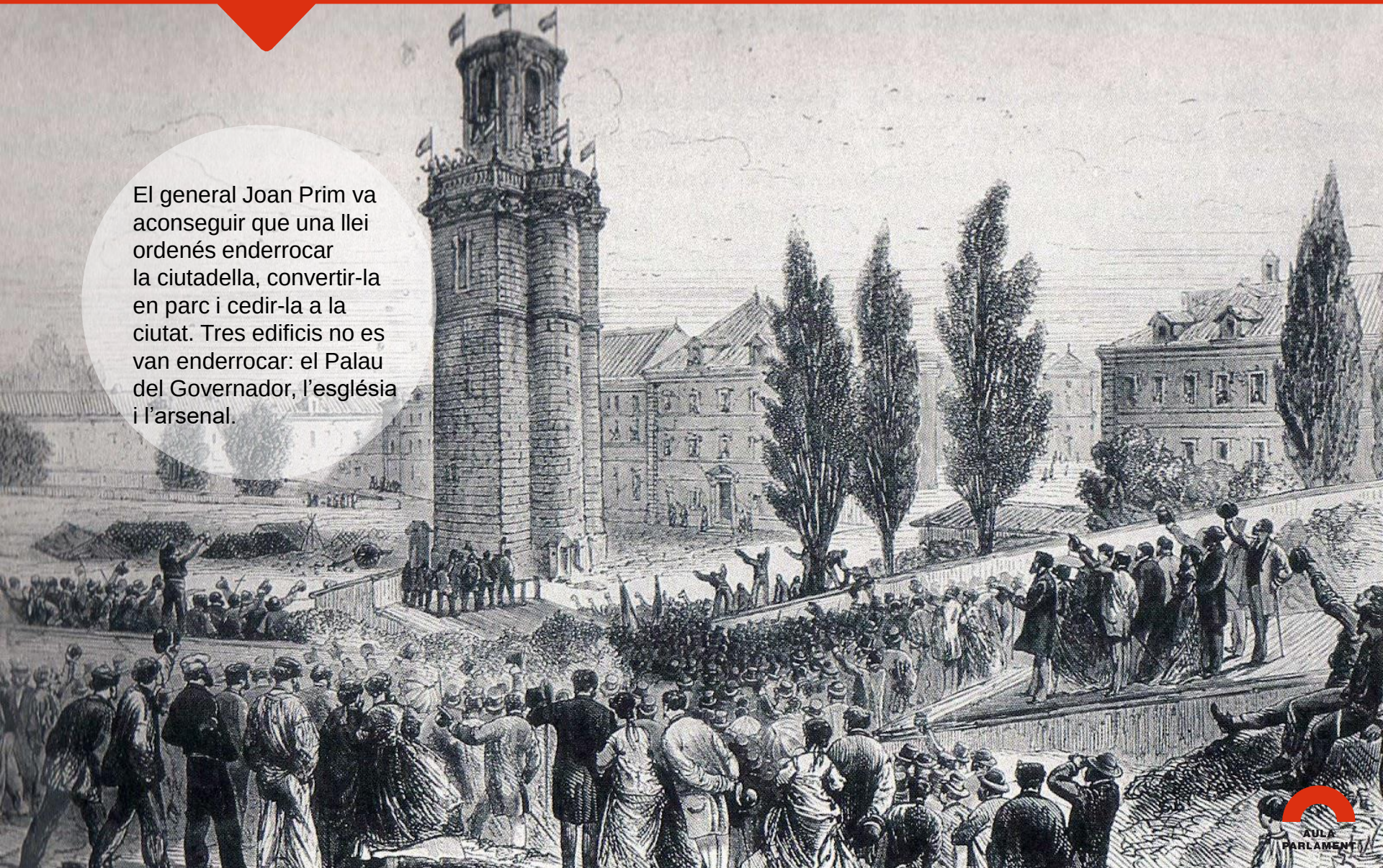
Maqueta de la ciutadella

1. Baluard del Rei
2. Baluard de la Reina
3. Baluard de Don Fernando
4. Baluard de Don Felipe
5. Baluard del Príncep
6. Porta principal
7. Porta dels Socors
8. Palau del Governador
9. Arsenal / 10. Capella
11. Torre de Sant Joan
12. Portal exterior

Enderrocament de la ciutadella (1868)

El general Joan Prim va aconseguir que una llei ordenés enderrocar la ciutadella, convertir-la en parc i cedir-la a la ciutat. Tres edificis no es van enderrocar: el Palau del Governador, l'església i l'arsenal.

Exposició Universal de Barcelona (1888)

Al parc que es va fer on hi havia l'antiga ciutadella s'hi va celebrar l'Exposició Universal de Barcelona el 1888. Promoguda per l'alcalde Rius i Taulet, l'Exposició va marcar el pas d'una capital provinciana a una gran urbs, moderna i cosmopolita. L'arsenal era exactament com al segle XVIII.

L'arsenal es transforma en palau reial (1889)

- L'arquitecte municipal Pere Falqués va adaptar l'arsenal com a palau reial perquè els reis d'Espanya tinguessin una seu a Barcelona.
- Inspirat en l'Òpera de París, Falqués va donar a l'edifici una concepció ornamental eclèctica que anunciava el modernisme.
- Falqués va redecorar la façana principal amb esgrafiats, va obrir tres balcons al primer pis i va alçar el cos central de l'edifici, on va col·locar l'escut.
- També va construir una escala d'honor dins i va decorar les portes, els sostres i gran part de l'interior de l'edifici.

Situat al mig de la façana principal hi ha l'escut de pedra amb el blasó de la casa de Borbó que Jorge Próspero de Verboom havia fet esculpir per a la Porta dels Socors, les úniques restes de les muralles de la ciutadella.

De palau reial a Museu Municipal d'Art

- Havent declinat la reina regent la cessió de l'edifici, el 1900 la Comissió Municipal de Governació va proposar destinar-lo per al Museu Municipal d'Art.
- L'edifici va començar a rebre els objectes artístics que des de la segona meitat del segle XIX s'havien anat recollint en un seguit d'institucions, com el Museu d'Antiguitats de Barcelona o el Museu de Belles Arts. Amb aquesta decisió es remarcava la finalitat que el parc fos, a més d'un espai d'oci, un lloc de descans i salubritat i de formació i aprenentatge per als ciutadans.
- Falqués va ser l'encarregat d'ampliar l'edifici, a què s'afegiren dues ales laterals, construïdes amb pedra de Montjuïc i rajola vermella.

Les façanes van ser decorades amb vint-i-quatre busts d'artistes catalans i de persones relacionades amb la història de l'art català. Aquesta ampliació es va inaugurar el 1915.

Edifici de l'arsenal abans de les reformes del 1904 al 1915

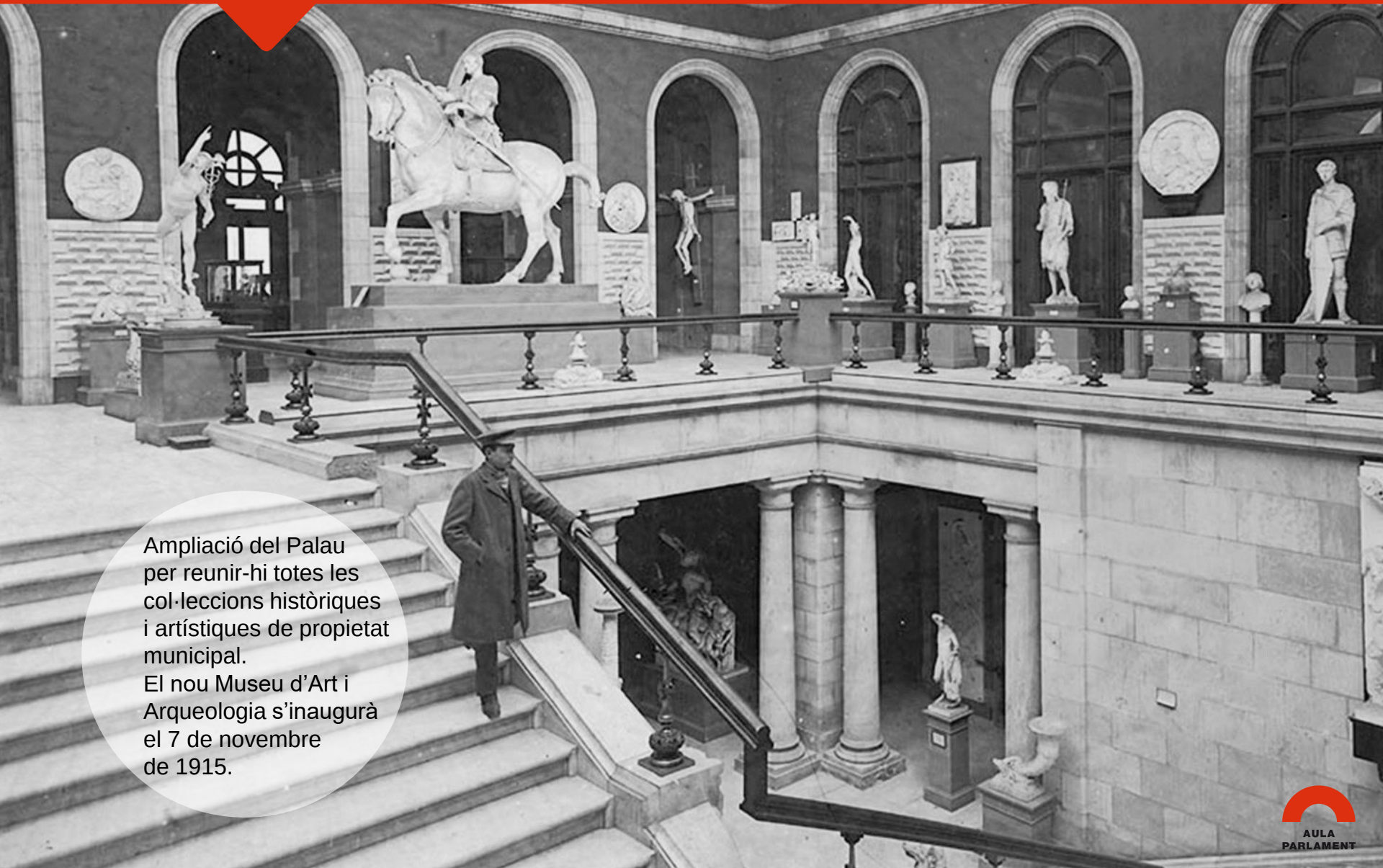
Edifici de l'arsenal abans de les reformes d'ampliació, quan encara no s'havien construït les dues ales. Davant el Palau hi havia el primer camp de futbol de la ciutat.

Edifici de l'arsenal després de les reformes del 1904 al 1915

Edifici de l'arsenal després de les reformes d'ampliació, amb dos cossos més units mitjançant dues galeries.

Museu d'Art i Arqueologia (1915)

Ampliació del Palau
per reunir-hi totes les
col·leccions històriques
i artístiques de propietat
municipal.
El nou Museu d'Art i
Arqueologia s'inaugurà
el 7 de novembre
de 1915.

De Museu a Parlament (1932)

- El 1931 l'Ajuntament de Barcelona va cedir el Palau com a seu del Parlament.
- El decorador Santiago Marco va dirigir les obres d'adaptació, coordinades pel conseller de Governació, Josep Tarradellas.
- L'escut de pedra amb el blasó de la casa de Borbó a la façana principal es va cobrir amb l'escut de Catalunya.
- El 6 de desembre de 1932 es va fer la solemne sessió inaugural.
- En aquest primer Parlament hi havia cadires per als vuitanta-cinc diputats i un espai central amb nou seients per al Govern.
- Al principi la disposició era en forma d'u, com a la Cambra dels Comuns del Parlament britànic.

El 6 de desembre de 1932 es va fer la sessió constitutiva i la inauguració oficial del Parlament. El Saló de Sessions es va instal·lar al Saló del Tron.

Saló de Sessions (1933)

Santiago Marco i
l'arquitecte Goday
donaren al Saló de
Sessions la disposició
actual d'hemicicle,
amb vuitanta-cinc
escons entapissats de
vellut taronja i nou de
vellut vermell per al
banc del Govern

De Parlament a caserna (1939)

- El 1939, amb la derrota de la Segona República Espanyola, l'edifici va recobrar l'ús de caserna.
- L'escut de Catalunya es va eliminar de la façana de l'edifici i va tornar a mostrar el blasó de la casa de Borbó.
- Durant l'octubre del 1942 es van aprofitar espais del Palau per fer-hi una exposició d'arquitectura moderna de l'Alemanya nazi.
- El Saló de Sessions va restar tancat durant trenta-set anys. Només es va obrir per acollir a la III Bienal Hispanoamericana, el 24 de setembre de 1955.

Discurs del ministre d'Educación Nacional, Joaquín Ruiz-Giménez, a la inauguració de la biennal

De caserna a Museu d'Art Modern (1945)

El 1945 es tornaren a instal·lar a l'edifici les col·leccions del Museu d'Art Modern i el Gabinet Numismàtic de Catalunya. Secció de Ceràmica del Museu d'Art de Catalunya, instal·lada a la galeria de l'escala d'honor

Museu d'Art Modern i biblioteca

El 1944 la biblioteca torna a la Ciutadella com a Biblioteca dels Museus d'Art de Barcelona. En aquest moment és una biblioteca municipal especialitzada.

Museu d'Art Modern i Parlament (1980)

El 1980 l'Ajuntament de Barcelona va cedir parcialment el palau, que va ser restaurat i adaptat com a seu del Parlament de Catalunya restablert.

El Palau com a Parlament íntegrament (2004)

El Palau va ser destinat íntegrament a seu del Parlament de Catalunya el 2004.

L'escut de Catalunya torna a la façana del Parlament (2012)

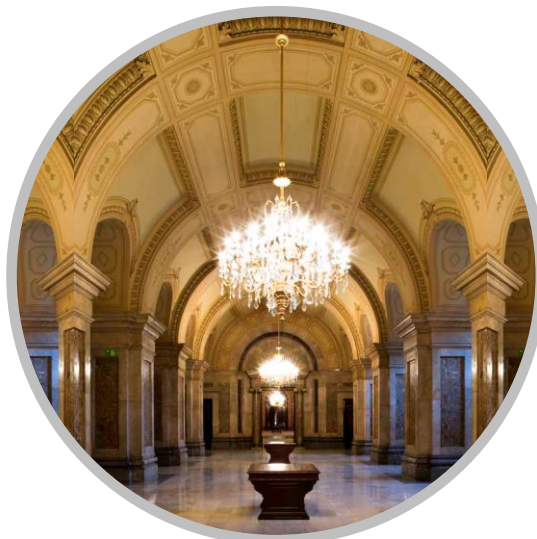

Des del 2012
l'escut de
Catalunya torna a
presidir la façana
del Palau del
Parlament.

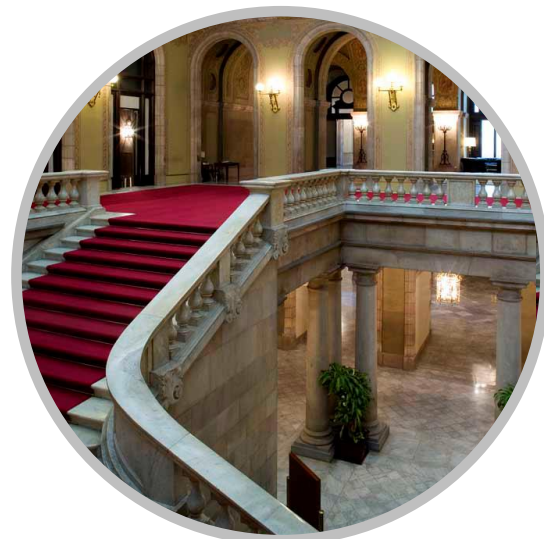
Visita al Palau del Parlament

El Saló de Sessions

El Saló de Passos
Perduts

L'Escala d'Honor